

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 26. novembra 2008 (27.11)
(OR. en)**

16267/08

**RECH 387
COMPET 523
IND 202
TRANS 425
POLARM 53
DEVGEN 248
ENV 882**

POZNÁMKA

Od: Výbor stálych predstaviteľov

Komu: Rada

Č. predch. dok.: 15665/08 RECH 361 COMPET 471 IND 181 TRANS 394 POLARM 44
DEVGEN 225 ENV 815

Č. návrhu 14906/08 RECH 320 COMPET 426 IND 161 TRANS 363 POLARM 33

Komisie: DEVGEN 231 ENV 824 +ADD1+ADD2

Predmet: Oznámenie Komisie „Globálne monitorovanie životného prostredia a bezpečnosti (GMES): Záleží nám na väčšej bezpečnosti našej planéty“
– *prijatie záverov Rady „Smerom k programu GMES“*

I. ÚVOD

Komisia prijala 12. novembra 2008 oznámenie s názvom „Globálne monitorovanie životného prostredia a bezpečnosti (GMES): Záleží nám na väčšej bezpečnosti našej planéty“¹.

Pracovnej skupine pre výskum poskytla Komisia prezentáciu na jej zasadnutí 12. novembra 2008.

---

¹ Dokument 14906/08 + ADD1 + ADD2.

Pracovná skupina pre výskum preskúmala znenie návrhu záverov Rady na svojich zasadnutiach 17. a 24. novembra 2008.

Výbor stálych predstaviteľov 26. novembra 2008 dosiahol konsenzus o kompromisnom znení uvedenom v prílohe k tomuto dokumentu.

II. ZÁVER

Výbor stálych predstaviteľov preto odporúča Rade pre konkurencieschopnosť prijať na zasadnutí 2. decembra 2008 závery uvedené v prílohe k tomuto dokumentu.

**Návrh záverov Rady o GMES
„Smerom k programu GMES“**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC:

- a) oznámenie Komisie z 23. októbra 2001 o GMES s názvom „Náčrt akčného plánu ES pre GMES (počiatočné obdobie: 2001 – 2003)²“;
- b) oznámenie Komisie z 3. februára 2004 o GMES s názvom „Zriadenie kapacity GMES do roku 2008 – [akčný plán (2004 – 2008)]³“;
- c) oznámenie Komisie z 10. novembra 2005 o GMES s názvom „Od konceptu k realite“⁴;
- d) svoje usmernenia týkajúce sa GMES vydané 28. novembra 2005⁵;
- e) rozhodnutia prijaté na zasadnutí ministerskej rady Európskej vesmírnej agentúry (ESA) v novembri 2005 a novembri 2008 týkajúce sa programu vesmírnej zložky GMES;
- f) rozhodnutie o siedmom rámcovom programe⁶ (7. RP) v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013) a rozhodnutie o osobitnom programe Spolupráca⁷, podľa ktorého sa vyčlenil rozpočet v oblasti výskumu a vývoja pre GMES;

---

² Dokument 13203/01

³ Dokument 6094/04

⁴ Dokument 14443/05

⁵ Dokument 14155/05 (Presse 287)

⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1982/2006/ES z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013) (Ú. v. EÚ, L 412, 30.12.2006),

⁷ Rozhodnutie č. 971/2006/ES z 19. decembra 2006 o osobitnom programe Spolupráca, ktorým sa vykonáva siedmy rámcový program Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013), (Ú. v. EÚ, L 400/86, 30.12.2006)

- g) zásady správy a štruktúry GMES zohľadnené prostredníctvom dialógu v Grazi a mníchovského plánu;
- h) strategické partnerstvo Afriky a EÚ: Spoločná stratégia Afriky a EÚ z 9. decembra 2008⁸ a lisabonské vyhlásenie o GMES a Afrike zo 7. decembra 2007;
- i) diskusie európskych ministrov zodpovedných za otázky týkajúce sa kozmického priestoru na ich neformálnom zasadnutí na európskom kozmodróme v Kourou, ktoré sa uskutočnilo 21. a 22. júla 2008;
- j) svoje uznesenie z 26. septembra 2008 „Ďalší rozvoj európskej politiky v oblasti kozmického priestoru“⁹;
- k) ukážku prvého súboru služieb GMES na fóre GMES uskutočneného v roku 2008 v Lille, ktorá preukázala, že informácie GMES sú v predprevádzkovom režime odteraz dostupné na zabezpečenie potrieb a požiadaviek používateľských komúní;
- l) uznesenie Európskeho parlamentu z 20. novembra 2008 o európskej politike v oblasti kozmického priestoru: „Priblížiť vesmír k Zemi“¹⁰;

ZDÔRAZŇUJÚC:

- že GMES je civilný systém pod civilnou kontrolou a vymedzený na základe civilných požiadaviek,
- potrebu rozvoja vhodných nástrojov EÚ a systémov financovania pri zohľadnení špecifik vesmírneho sektora, potrebu posilnenia celkovej konkurencieschopnosti EÚ a konkurencieschopnosti jej priemyslu a potrebu vyváženej štruktúry priemyslu,
- potrebu zohľadnenia poznatkov získaných z programu Galileo s cieľom v plnej miere zužitkovať výhody vyplývajúce z tejto skúsenosti,

(1) ZDÔRAZŇUJE tieto usmernenia z Kourou uplatniteľné na GMES:

- GMES pozostáva z operačných služieb monitorovania Zeme, ktoré integrujú údaje o pozorovaní Zeme získané z vesmírnej a nevesmírnej (*in situ*) infraštruktúry,

---

⁸ Dokument 16344/07 (Presse 291).

⁹ Dokument 13569/08.

¹⁰ Dokument B6-0582/2008.

- GMES je zamerané na používateľa, keďže zohľadňuje jeho požiadavky v celom rozsahu etáp rozvoja a dodávok služieb, zabezpečujúc tak optimálnu využiteľnosť týchto služieb; všetky služby GMES by mali dosahovať takú úroveň kvality a spoľahlivosti, akú požadujú ich používatelia,
- vykonávanie GMES by malo byť založené na partnerstve medzi Európskou úniou (EÚ) a členskými štátmi v súlade s ich príslušnými pravidlami a postupmi; členské štáty by mali na toto partnerstvo dobrovoľne prispievať,
- služby GMES by sa mali považovať za verejné statky; informácie, ktoré poskytujú, by mali byť verejne prístupné pre všetkých používateľov, s výnimkou obmedzení, ktoré sú podmienené najmä bezpečnostnými dôvodmi a vnútroštátnymi predpismi, ako aj predpismi Spoločenstva,
- udržateľnosť služieb GMES, ktorá je spojená s dostupnosťou súvisiacej infraštruktúry na pozorovanie a s kontinuitou jej údajov, je predpokladom pre ich prijatie zo strany ich používateľských komúní a preto je prioritou správy GMES. EÚ ju musí zaručiť, najmä prostredníctvom dlhodobého financovania, na základe partnerstva rôznych zložiek GMES,
- služby GMES by mali najmä, prostredníctvom úspor z rozsahu v dôsledku dostupnosti služieb GMES všeobecného záujmu a príslušnej infraštruktúry na pozorovanie, podnecovať nadväzujúce odvetvie k poskytovaniu informačných služieb s pridanou hodnotou na mieste určenia inštitucionálnych a súkromných používateľov,
- GMES by malo byť nákladovo efektívne a pokiaľ možno v čo najväčšej miere využívať existujúce príslušné kapacity a služby v Európe,

(2) V tejto súvislosti VÍTA oznámenie Komisie z 12. novembra 2008 o „Globálnom monitorovaní pre životné prostredie a bezpečnosť (GMES): Záleží nám na väčšej bezpečnosti našej planéty“¹¹,

¹¹ Dokument 14906/08 + ADD1 + ADD2.

(3) VYZDVIHUJE najmä:

- zámer Komisie predložiť legislatívny návrh pre program GMES EÚ v roku 2009 umožňujúci jeho prijatie do roku 2010 a ZDÔRAZŇUJE, že tento program EÚ bude jadrom GMES,
- zámer Komisie preskúmať operačné financovanie potrebné pre GMES na roky 2011 – 2013, pri dodržaní limitov vyplývajúcich z aktuálneho finančného rámca,
- návrhy Komisie týkajúce sa systémov poskytovania služieb GMES, ZDÔRAZŇUJÚC, že by na európskej úrovni nemala vzniknúť zbytočná duplicita kapacít pre poskytovanie služieb existujúcich na vnútroštátnej úrovni; a VYZÝVA orgány, ktoré sú už v oznámení Komisie určené, aby pre každú konkrétnu službu GMES do konca roku 2009 pripravili podrobné návrhy systémov poskytovania a riadenia služieb, ktoré sa majú začleniť do návrhu programu GMES,
- zámer Komisie navrhnúť prístup pre príspevok GMES k monitorovaniu zmeny klímy a iným otázkam globálnej zmeny a pokračovať v rozvoji bezpečnostných služieb, a DOMNIEVA SA, že táto otázka sa má vyjasniť do konca roka 2009,
- že program GMES by mal byť otvorený medzinárodným dohodám s tretími krajinami¹², s možnosťou finančného prispievania a ZDÔRAZŇUJE, že je dôležitým prínosom pre globálnu činnosť EÚ, najmä vzhľadom na jej príspevok k medzinárodnému úsiliu v oblasti zberu a výmeny údajov vyplývajúcich z pozorovania Zeme,

(4) VÍTA celkový systém správy a riadenia GMES navrhnutý v oznámení Komisie a ZDÔRAZŇUJE:

- že členské štáty budú mať v rámci rozhodovacieho procesu dôležité úlohy a zodpovednosti,

---

¹² Napríklad členské štáty Európskej vesmírnej agentúry (ESA), Európskej organizácie pre využívanie meteorologických družíc (EUMETSAT) a Európskeho strediska pre strednodobé predpovedanie počasia (ECMWF), ktoré nie sú členskými štátmi EÚ.

- nevyhnutnosť rýchleho posúdenia potreby a prípadne vymedzenia úloh a funkcií vykonávaných rôznymi orgánmi, ktoré sú navrhnuté v systéme správy a riadenia GMES, a ich prepojenia a vzájomné závislosti. Vyjasniť by sa mala najmä účasť a zodpovednosť používateľov v štruktúre správy,
  - že efektívny prístup financovania GMES by sa mal vyhnúť nejasnostiam pri určovaní zodpovednosti za financovanie,
- (5) OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE úlohu ESA ako agentúry pre rozvoj a obstarávanie pre osobitne určené misie GMES Sentinel a ako koordinátora pre celú vesmírnu zložku GMES vrátane príspevkov, ktoré poskytujú členské štáty, EUMETSAT a ďalší partneri GMES, a DOMNIEVA SA, že je potrebné vymedziť prístup trvalo udržateľného financovania vesmírnej zložky GMES, založený na posúdení celkových potrieb financovania tejto infraštruktúry a určení rozpočtovej stratégie na vnútroštátnej a európskej úrovni, a to pri zohľadnení troch postupných fáz: fáza výskumu a vývoja, ktorá sa má financovať z rozpočtových prostriedkov výskumu a vývoja, prechodná fáza so zmiešaným operačným financovaním a financovaním z rozpočtových prostriedkov výskumu a vývoja, operačná fáza s vyhradeným financovaním zahrňujúcim používateľov,
- (6) VÍTA novú koordinačnú úlohu infraštruktúry GMES na pozorovanie pridelenú Európskej environmentálnej agentúre, v koordinácii s Komisiou, pre infraštruktúru na pozorovanie *in situ* a súvisiacich externých informácií pre GMES,
- (7) ZDÔRAZŇUJE potrebu zabezpečenia otvoreného a rovnocenného prístupu členských štátov a vo vhodných prípadoch aj iných zainteresovaných strán k prínosom a výsledkom činností GMES,

(8) VYZÝVA Komisiu, aby v súlade s pripojenými kľúčovými usmerneniami:

- do prvého štvrt'roku 2009 navrhla predbežný systém správy a riadenia GMES, ktorý sa má využívať až do vykonávania programu GMES, a najmä aby zriadila riadiacu skupinu zahrňujúcu zástupcov členských štátov ako predchodcu rady partnerov navrhnutej v oznámení,
- do polovice roka 2009 vypracovala podrobný akčný plán pre ďalšie vykonávanie GMES vrátane príslušných kľúčových rozhodnutí a aby v tejto súvislosti vymedzila prístup financovania EÚ do roku 2013 dodržiavajúc limity stanovené v súčasnom finančnom rámci,
- vypracovala stratégiu EÚ pre financovanie stabilného GMES, o ktorom sa rozhodne v celkovej dohode o nasledujúcom finančnom rámci,
- vymedzila transparentný mechanizmus pre širšiu účasť a konzultácie, ktorý by umožnil potvrdenie požiadaviek používateľa na európskej a vnútroštátnej úrovni,
- v súlade s usmerneniami z Kourou, ktoré potvrdzujú charakter služieb GMES ako verejného statku, a s otvoreným prístupom k ich informáciám, vymedzila podrobnú politiku prístupu a šírenia informácii týkajúcu sa služieb a údajov GMES, zohľadňujúc pritom existujúce práva duševného vlastníctva, vnútroštátne predpisy a predpisy Spoločenstva a riadenie celkovej bezpečnosti,
- podporila vykonávanie monitorovania zmeny klímy GMES a bezpečnostných služieb GMES s cieľom podporiť príslušné politiky Európskej únie¹³ a do konca roku 2009 analyzovala možnosť začlenenia referenčných európskych geografických informácií založených na geografických infraštruktúrach členských štátov do portfólia služieb GMES a uplatniteľnosť služieb GMES na najvzdialenejšie regióny a zámorské krajiny a územia,
- do konca roku 2009 navrhla prístup a súvisiace opatrenia na podnietenie nadväzujúceho odvetvia, ktoré má úžitok zo služieb GMES, a to najmä malých a stredných podnikov (MSP), a na podporu GMES vo vzťahu k občanom, politikov a používateľov,

---

¹³ V súlade s civilnou povahou GMES, ktorá sa zdôrazňuje vyššie.

- (9) VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby v súlade s pripojenými kľúčovými usmerneniami:
- vymedzili svoje príslušné úlohy a zodpovednosti v rámci procesu správy GMES,
  - vykonali odhad nákladov GMES na rok 2009 vrátane príspevkov EÚ a členských štátov, na základe konzultácií s ESA a EEA (Európska environmentálna agentúra),
  - aby vymedzila stratégiu medzinárodnej spolupráce GMES [najmä pokiaľ ide o Skupinu pre pozorovanie Zeme (GEO)],
- (10) VYZÝVA Komisiu, aby po dôkladnej konzultácii s ESA a EEA a v súlade s pripojenými kľúčovými usmerneniami do konca roku 2009 poskytla návrhy formalizujúce ich nové koordinačné úlohy zohľadňujúc pritom existujúce štruktúry a príspevky, ktoré poskytujú členské štáty a ďalší partneri GMES,
- (11) ŽIADA Komisiu, aby v prvom polroku 2009 podala správu o pokroku dosiahnutom pri príprave legislatívneho návrhu pre program GMES.

Kľúčové usmernenia

1. Príprava programu GMES

Príprava programu GMES by mala objasniť najmä:

- mechanizmy a pravidlá celkového rozhodovacieho procesu GMES vrátane postupov stanovenia priorít a posudzovania, na základe štruktúry GMES, ktoré by mali zahŕňať rôzne príspevky vrátane príspevkov EÚ a členských štátov a ich príslušných úloh a zodpovedností, a to v súlade s návrhmi oznámenia Komisie,
- odhad nákladov pre všetky zložky GMES na predprevádzkovú fázu a obdobie počiatkovej operačnej fázy, ktorá sa začne v roku 2014, vrátane služieb GMES, infraštruktúry na pozorovanie a externých informačných služieb požadovaných zo strany GMES, ktorý by oddelil náklady na prevádzku systému od nákladov na rozsiahlejšiu modernizáciu a obnovenie infraštruktúry, najmä pokiaľ ide o vesmírnu zložku GMES,
- zhodnotenie spôsobu, akým budú členské štáty a Európska únia podporovať jednotlivé zložky GMES: t.j. priamo, alebo prostredníctvom iných medzivládnych subjektov; tento prístup by mal:
  1. odrážať vedúcu úlohu Európskej únie v oblasti služieb GMES a rastúcu úlohu Európskej únie v oblasti kozmického priestoru;
  2. vyhnúť sa v budúcnosti komplikovaným modelom financovania, v ktorých sa zbytočne spájajú rozdielne regulačné a finančné prostredia;
- stratégiu medzinárodnej spolupráce, a to najmä prínos GMES pre Skupinu pre pozorovanie Zeme a jej Globálny systém systémov pozorovania Zeme (GEOSS) a pre iné existujúce medzinárodné koordinačné úsilie (napr. Svetovú meteorologickú organizáciu), ako aj podporu GMES činností v oblasti rozvoja, núdzových situácií a humanitárnej pomoci, najmä pre Afriku,

- vymedzenie úloh orgánov a subjektov, ktoré prispievajú (prostredníctvom finančných alebo materiálnych príspevkov) k rôznym zložkám GMES (službám, infraštruktúre na pozorovanie, vesmírne alebo *in situ*, a požadovaným externým informačným službám) vrátane Spoločenstva, medzivládnych, medzinárodných a vnútroštátnych agentúr a orgánov, v rámci vykonávanie a prevádzky GMES.

2. Systém poskytovania služieb GMES

V systémoch poskytovania služieb GMES by sa mali vymedziť:

- úlohy rôznych orgánov zúčastňujúcich sa na poskytovaní služieb GMES a rozdelenie ich funkcií a zodpovedností,
- procesy správy a riadenia vrátane zapojenia používateľov a vedeckých a technických posudkov,

s cieľom zaručiť udržateľnosť týchto služieb a spokojnosť ich používateľov.

3. Koordinácia infraštruktúry GMES na pozorovanie

Formalizácia koordinačných úloh pridelených ESA pre infraštruktúru na vesmírne pozorovanie a EEA (v koordinácii s Komisiou) pre infraštruktúru na pozorovanie *in situ* a externých informačných služieb by mala riešiť najmä otázky:

- vymedzenia funkcií, pracovných postupov a mechanizmov priradených koordinácii zložiek pozorovania,
- prepojení a úloh iných príslušných európskych a vnútroštátnych subjektov prispievajúcich k súvisiacej infraštruktúre GMES na pozorovanie (a najmä vnútroštátnych a iných organizácií, ktoré poskytujú údaje a služby *in situ*) prípadne k jej koordinácii.

Prístup v oblasti koordinácie vesmírnej zložky GMES by sa mal zakladať na troch postupných fázach vymedzených v odseku 5 týchto záverov.

Koordinácia v prípade infraštruktúry na pozorovanie *in situ* by mala zohľadniť prechod na prevádzkovú udržateľnosť, ako aj vnútroštátne siete, ktoré pracujú podľa medzinárodných noriem. Okrem toho by sa mali v súvislosti s geografickým štruktúrami zohľadniť aj zásady INSPIRE.

4. Systém správy a riadenia GMES

Vymedzením celkového systému správy a riadenia GMES by sa mali vyjasniť a/alebo posúdiť najmä:

- príslušné úlohy a funkcie Výboru pre program GMES a Rady partnerov,
- potreba Vedeckého a technického výboru GMES a prípadne jeho mandát a pracovné postupy,
- mandát a pracovné postupy Bezpečnostnej rady GMES a jej prepojenie s celkovým procesom správy GMES,
- úloha a fungovanie fóra používateľov ako diskusného orgánu zainteresovaných strán, do ktorého sa majú zapájať zástupcovia členských štátov, a jeho prepojenie s celkovým procesom riadenia,
- prepojenia medzi správou a riadením služieb a infraštruktúrou na pozorovanie a správou a riadením celkového GMES.

5. Prístup v oblasti rozvoja služieb GMES

Tento prístup má vymedziť proces uplatniteľný na realizáciu rozvoja služieb GMES, predovšetkým vzhľadom na súbor potrieb používateľov, vedecké a technické posudky, požiadavky údajov pozorovania a súvisiacej infraštruktúry, a prístupy vykonávania, s dôrazom na:

- úlohu EÚ a členských štátov v rámci rozhodovacieho procesu,
- ich príslušné príspevky k tomuto rozvoju.

Prístup v oblasti rozvoja služieb GMES by mal zohľadniť najmä hlavné hybné sily, ako napríklad otázky a iniciatívy európskej politiky v oblasti životného prostredia a bezpečnosti, životnosť infraštruktúry na pozorovanie, buď vesmírne alebo *in situ*, a finančné rámce EÚ, členských štátov a európskych agentúr a orgánov, a mal by byť v súlade s tromi postupnými fázami vymedzenými v odseku 5 týchto záverov.

6. Predbežná správa GMES

Na predbežnej správe GMES sa majú až do vykonávania programu GMES na účely rozhodovania a prijímania záväzkov zúčastňovať Európska komisia a členské štáty, vychádzajúc z mandátov a rozhodnutí existujúcich riadiacich orgánov. V prípade potreby sa táto predbežná správa môže rozšíriť aj na pridružené krajiny. Štatút pozorovateľa sa môže poskytnúť ESA, EUMETSAT, ECMWF, príslušným agentúram Spoločenstva, Satelitnému stredisku Európskej únie (EUSC) a iným príslušným orgánom.

Predbežná správa GMES má riešiť otázky umožňujúce dosiahnutie týchto cieľov:

- služby GMES by sa mali poskytovať v predprevádzkovom režime v období 2009 až 2011 a potom by mali smerovať k udržateľnému prevádzkovému režimu,

- program GMES by mal byť na základe vyhradeného financovania operácií v prevádzke v roku 2011, aby sa počiatočná operačná fáza GMES začala do roku 2014,
- kontrola kvality a spoľahlivosti informácií služieb GMES by sa mala vymedziť do roku 2011 a plne uplatňovať od roku 2014.

7. Podnecovanie nadväzujúceho odvetvia

Vhodné opatrenia a nástroje majú umožniť:

- začlenenie informácií GMES do hlavných socio-ekonomických odvetví (akými sú energetika, zdravie, poľnohospodárstvo, vodné hospodárstvo, doprava), ako aj vytvorenie inovačných služieb s pridanou hodnotou v rámci týchto odvetví, a lepšie poskytovanie služieb vnútroštátnym, regionálnym, a miestnym orgánom, ako aj uplatňovanie na trhu,
- podporu výskumných a vývojových činností na účely dosiahnutia trvalo udržateľných obchodných modelov, ako aj vytváranie sietí a zoskupení verejných a súkromných odvetví (a to najmä malých a stredných podnikov) na združovanie potrieb používateľov, výmeny najlepších postupov, spájanie výskumných a vývojových činností a pochopenie a zohľadnenie právnej uplatniteľnosti služieb GMES v rámci členských štátov, Európskej únie a na medzinárodnej úrovni,
- využitie dostupnosti a udržateľnosti služieb GMES, a prípadne údajov infraštruktúry na pozorovanie,
- používanie existujúcich nástrojov EÚ, ako napr. rámcového programu pre výskum a technický rozvoj, a ak je to možné, nástrojov Európskej investičnej banky,
- zváženie možnosti začlenenia týchto služieb do iniciatívy vedúcich trhov.